

LEES DIT!

Model No. 45. (Hsd.)

Bij briefwisseling met verpleegden en gevangenen moeten de naam en voornaam bovenaan IN den brief vermeld staan; op het adres mag de naam niet voorkomen.

Het adres is: AAN No. .... 86/780.

GEVANGENIS te .....

RIJKSWERKINRICHTING

Ongefrankeerde brieven aan verpleegden en gevangenen worden niet aangenomen. - POSTZEGELS en COUPONS mogen NIET worden toegezonden. - De toezending van geld geschiedt per POSTWISSEL.

De veroordeelden mogen vóór ontslag slechts in bepaalde gevallen en als regel NIET voor aankoop van kantine-artikelen over de toegezonden gelden beschikken.

Hond: 15-9-40.

Waarde Vriend en Geringenooten,

Nu, dat kon nog eens een brief heeten die je mij voor een 14 dagen gestuurd hebt. Maar och jong, wat heb je daar een werk van gemaakt, en dan nog die tekeningen er bij. Ja, dat is allemaal heel interessant; maar nu ik wel vaker heb gezegd: voor de ruimere bespeling van ons instrument hebben wij al die geleerdheid niet noodig; en dan is nog dat eenvoudige wat wij er van weten maken, nog zeer moeilijk en ingewikkeld voor iemand die er bijv. voor het eerst mee begint. Is 't waar of niet?

De schrijver zegt, dat het niet meer na te gaan is wanneer de mensch er toe kwam om instrumentale muziek te maken. Maar, dat is zeker niet uit te maken. Is de primitieve mensch er uit zichzelf mee begonnen of nou hij het van de dieren geleerd hebben? De spatelkruaan (goushipper) bijv. maakte voor 80.000 jaar al muziek op een instrument: hij doet dat, door met de dekschilden langs de met-tandjes-voorzienige achterpooten te strijken; dat geeft dan dat zijpende geluid wat men hoort in 't lange gras hoort. De huiskrekkel (heerdhimer) doet hetzelfde door de beide dekschilden tegen elkaar te wrijven. Bij Harm Veldman vroeger kon men ze wel 100 m. ver hooren. Ze hielden daar concert bij de bakkersoven, want

E ZOEK. Hoogstens éénmaal in de veertien dagen nl. 's Zondags
en 's Woendags, tusschen 10 en 12 en 2 en 4 uur.

Men wende zich daartoe vooraf schriftelijk tot den
Directeur, onder vermelding van naam en voornaam van den bezoeker,
zoomede van diens verwantschap met den te bezoeken persoon
en sluite postzegel voor antwoord in.

musikanten houden ook meest van warmte. Deze insecten leeren
ons dus, dat de "zingende raag" niet iets nieuws is van onze da-
gen, maar alreeds bijna zoo oud als de wereld selve. En er zijn
nog veel meer instrumentbespekers in de dierenwereld. Of hoort
in het voorjaar wel vaak dat meilamke" (kleine wolkermij) spe-
len; het is een moezend geluid met berlist musikale toon er in.
Hij laat zich telken van groote hoogte schuins-rijdelings naar
beneden ruilen; door nu de buitenside slagveeren als 't ware op
de wind te stemmen, brengt het vogeltje die soot muziek te-
weeg. Hij bespeelt dus een blaasinstrument. Nou en dan heb je een
soot kever die bonst rickwelf met de harde kop op het hout-
harnas en wordt op die manier een tromslager. Er moet echter
in de landen bij de Middellandsche zee om, een soot insect
(cicade) leven die als 't ware een geheel slagwerk behandelt,
berlist te ingewikkeld om het hier in een paar regels te beschrij-
ven. Het kereltje is een weinig kleiner dan een meikerer maar
het moet verbaarend zijn zoo'n sterk geluid dat ding voortbrengt.
De moddernachttegaal (kikker) die maakt op zijn manier
ook muziek en heeft daarbij de bespartij; maar wie dat is toch
geen instrumentalist zoals die anderen, want zijn "sang" is be-
stist vocaal met 'n groote keelrakken. Maar wat nu het
doel betreft van al die muziekmakerij in de dierenwereld, dat
wat wel zijn om het wijfje te behagen; ook wij spelen immers

LEES DIT!

Model No. 45. (Hsd.)

Bij briefwisseling met verpleegden en gevangenen moeten de naam en voornaam bovenaan IN den brief vermeld staan; op het adres mag de naam niet voorkomen.

Het adres is: AAN No. .... 26/780.

GEVANGENIS
RIJKSWERKINRICHTING te

Ongefrankeerde brieven aan verpleegden en gevangenen worden niet aangenomen. - POSTZEGELS en COUPONS mogen NIET worden toegezonden. - De toezending van geld geschiedt per POSTWISSEL.

De veroordeelden mogen vóór ontslag slechts in bepaalde gevallen en als regel NIET voor aankoop van kantine-artikelen over de toegezonden gelden beschikken.

vel mooier wanneer er van die menschenouwtjes naar within te luisteren. Het scheelt wel de helft dat het ik vaak bespeeld.

Ik ben een avond met D. J. geweest en heb hem hooren en zien spelen op het pianoklavier. Ik had dat bij de Directeur aangemaagd, en voor een keer werd dat toegestaan. Daar die speelt samen met een violist; nou, en ik heb mij er over verbaasd zoo wij speelden, en dat in zoo'n korte oefentijd van een paar uurtyes per week. Ze konden best een concert geven voor het publiek; het klonk wondermooi. En we doen helemaal van de noten, en hoe mooi als dan die bassen klinken — het is verrukkelijk. Zij bespeelt hem ook zoo, en dan natuurlijk met nog veel meer waardigheid, dat is te begrijpen. Nu, D. is mij nou de baas hoor; want van 't papier af dat is met mij nog niet veel gedaan. En nu ik het in 't geheel niet meer heb, nu doet 't mij wel helemaal weer verheeren. Maar een Vrijgeest als ik die kan in deze omstandigheden geen muziek maken, daar staat hem de muts niet naar. — Ik heb 't ook nog even op de pianoharmonica probeert, maar dat ging vanzelf niet, behalve dan een klein beetje. Maar ik nou het er wel op kunnen beren; en op één rij — de witte tonen — is hij volstrekt niet moeilijk — veel gemakkelijker zelfs dan de 3-rijer. Men kan ook beide soorten wel bespelen, dat doet Brox ook, maar ik van een Rotterdammer hoorde, die hem

BEZOEK. Hoogstens éénmaal in de veertien dagen nl. 's Zondags
en 's Woendags, tusschen 10 en 12 en 2 en 4 uur.

Men wende zich daartoe vooraf schriftelijk tot den
Directeur, onder vermelding van naam en voornaam van den bezoeker,
zoomede van diens verwantschap met den te bezoeken persoon
en sluite postzegel voor antwoord in.

persoonlijk kende. — En hoe gaat 't met Berend van
Hinnerk en Griet? Maakt hij al wat meer voedingen en
heeft hij al verstand van de 5-rijen? Gij zult hem daar wel
het noodige van ingelicht hebben, denk ik.

Zoals jullie weten, moet er maandelijks een gulden op die
harmonisch betaald worden. Met vorige jaar hebben N. Wijk, A.
A. Eilander, Roelf en nog een paar anderen, mij wat geld ge-
stuurd. Ik denk dat het nu eerst nog wel gaat; schielijk echter
zal er weer wat geld komen moeten, want anders houden
ze het mij van het beetje cantinegeld af; en dat is berispt on-
mogelijk, want ik verdien daags maar 15 cent en dan blijft de helft
er ook nog van staan op de uitgaankas — noodende. Je kon er
wel eens met Berend over praten hoe of wat. Wanneer hij hem
nu geleidelijk afbetaald, dan wordt het op den duur ook zijn
eigendom, want ik kan er dan moeilijk meer aanspraak op gel-
den laten; hoogstens nog als aandeelhouder.

De volgende zondag moet ik nog eens weer aan mijn nichtje
Liene schrijven, want die is verhot op brieven, van mijn hand
geschreven. Ik werk nu per br. een beetje aan hare ontwikkeling
zoodat ze op den duur ook nog over wat anders kan praten dan
haedjes, jurken, schiese kousjes, hooge bakken en kinderkrijgerij.

Ma, de brief is weer vol. Tot een volgende keer dan. En maak je 't maar
mit de druk hoor met dat overschrijven. Was allen gezegd van, je vriend
J. W.